

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษาระบบที่มีผลต่อความตั้งใจตรวจคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยแมมโมแกรมของพยาบาลวิชาชีพ แบ่งเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เจตคติต่อการคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

2.1 เจตคติต่อการคัดกรองทางตรง

2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรอง

2.3 การประเมินค่าผลของการคัดกรอง

ส่วนที่ 3 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

3.1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง

3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

3.3 แรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิง

ส่วนที่ 4 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่อการคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

4.1 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรง

4.2 ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมปัจจัย

4.3 การรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัย

ส่วนที่ 5 ความตั้งใจตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

ส่วนที่ 6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อการคัดกรอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยกับความตั้งใจตรวจคัดกรอง

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้มีจำนวนทั้งหมด 269 คน อายุเฉลี่ย 36.82 ปี ($SD = 8.36$ ปี) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 90) ไม่เคยอบรมเฉพาะทางสาขาการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง (ร้อยละ 93) มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 64) รายได้จากการประกอบอาชีพประจำและอาชีพเสริมเฉลี่ย 27,976.73 บาท ($SD = 8,402.66$ บาท) ไม่มีประวัติทางพันธุกรรมป่วยเป็นโรคมะเร็งเต้านม (ร้อยละ 90) และไม่มีประวัติทางพันธุกรรมป่วยเป็นโรค

มะเร็งอื่น ๆ (ร้อยละ 65) ไม่เคยมีประสบการณ์การเจ็บป่วยเกี่ยวกับเต้านม (ร้อยละ 81) ไม่เคยมีประสบการณ์ในการตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรม (ร้อยละ 78) ส่วนใหญ่มีการรับรู้สิทธิในการเบิกค่าตรวจคัดกรองว่าไม่สามารถใช้สิทธิเบิกค่าตรวจคัดกรองได้ (ร้อยละ 54) มีการตรวจคัดกรองด้วยการตรวจเต้านมด้วยตนเอง (ร้อยละ 82) ไม่มีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคมะเร็งเต้านม (ร้อยละ 54) มีการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 44) รองลงมา คือ รับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 30) และส่วนใหญ่ไม่ได้รับประทานฮอร์โมนทดแทน (ร้อยละ 97) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ($n = 269$)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ ($min = 23$ ปี, $max = 60$ ปี, $M = 36.82$ ปี, $SD = 8.36$ ปี)		
1.1 20 – 29 ปี	55	20
1.2 30 – 39 ปี	113	42
1.3 40 – 49 ปี	83	31
1.4 50 – 59 ปี	18	7
2. ระดับการศึกษา		
2.1ปริญญาตรี	243	90
2.2 ปริญญาโท	26	10
2.3 ปริญญาเอก	0	0
3. การอบรมเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลผู้ป่วยมะเร็ง		
3.1 ไม่เคย	250	93
3.2 เคย	19	7
4. สถานภาพสมรส		
4.1 โสด	81	30
4.2 คู่	173	64
4.3 หม้าย/ หย่า/ แยก	15	6
5. ประวัติทางพันธุกรรมป่วยเป็นโรคมะเร็งเต้านม		
5.1 ไม่มี	243	90
5.2 มี	26	10

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
6. รายได้ ($min = 10,770$ บาท $max = 50,000$ บาท, $M = 27,976.73$ บาท, $SD = 8,402.66$ บาท)		
6.1 10,001 – 15,000 บาท	15	6
6.2 15,001 – 20,000 บาท	60	22
6.3 20,001 – 25,000 บาท	52	19
6.4 25,001 – 30,000 บาท	76	28
6.5 30,001 – 35,000 บาท	20	8
6.6 มากกว่า 35,000 บาท	46	17
7. ประวัติทางพันธุกรรมป่วยเป็นโรคมะเร็งอื่นๆ		
7.1 ไม่มี	174	65
7.2 มี	95	35
8. ประสบการณ์การเจ็บป่วยเกี่ยวกับเต้านม		
8.1 ไม่เคย	217	81
8.2 เคย	52	19
9. ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรม		
9.1 ไม่เคย	210	78
9.2 เคย	59	22
10. สิทธิเบิกค่าตรวจคัดกรอง		
10.1 ไม่ได้	144	54
10.2 ได้	125	46
11. การตรวจเต้านมด้วยตนเอง		
11.1 ไม่เคย	47	18
11.2 เคย	222	82
12. การมีปัจจัยเสี่ยง		
12.1 ไม่มี	144	54
12.2 มี 1 ข้อ	84	31
12.3 มี 2 ข้อ	39	14
12.4 มี 3 ข้อ	2	1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
13. การรับรู้ภาวะสุขภาพ		
13.1 ดีมาก	52	19
13.2 ดี	119	44
13.3 ปานกลาง	79	30
13.4 ไม่ดี	19	7
14. การรับประทานฮอร์โมนทดแทน		
14.1 ไม่ได้รับประทาน	262	97
14.2 รับประทาน	7	3

ส่วนที่ 2 เจตคติต่อการคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

1. เจตคติต่อการคัดกรองทางตรง

กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการคัดกรองทางตรงโดยรวมอยู่ในระดับดี ($M = 0.82$, $SD = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติทางตรงระดับดีมากเกี่ยวกับความรู้สึกลอตกข์ ($M = 1.30$, $SD = 0.73$) และความรู้สึกดี ($M = 1.22$, $SD = 0.84$) มีเจตคติทางตรงระดับดีเกี่ยวกับความรู้สึกเชื่อมั่น ($M = 1.09$, $SD = 0.92$) สบายใจ ($M = 1.09$, $SD = 0.95$) ผ่อนคลาย ($M = 0.72$, $SD = 1.01$) ไม่กลัวผลตรวจ ($M = 0.40$, $SD = 1.19$) และมีเจตคติทางตรงระดับปานกลางเกี่ยวกับความรู้สึกเจ็บ ($M = -0.07$, $SD = 1.01$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลเจตคติต่อการคัดกรองทางตรง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

เจตคติต่อการคัดกรองทางตรง	M	SD	การแปลผลระดับเจตคติ
1. ไม่เจ็บ - เจ็บ	- 0.07	1.01	ปานกลาง
2. ไม่กลัวผลตรวจ - กลัวผลตรวจจะผิดปกติ	0.40	1.19	ดี
3. ดี - แย่	1.22	0.84	ดีมาก
4. สบายใจ - วิตกกังวล	1.09	0.95	ดี
5. ผ่อนคลาย - เครียด	0.72	1.01	ดี
6. เชื่อนั่น - อาย	1.09	0.92	ดี
7. ปลอดภัย - อันตราย	1.30	0.73	ดีมาก
เจตคติต่อการคัดกรองทางตรงโดยรวม	0.82	0.62	ดี

เมื่อแจกแจงระดับเจตคติต่อการคัดกรองทางตรงตามกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการตรวจคัดกรองทางตรงในระดับดี ร้อยละ 48 รองลงมา คือ เจตคติดีมาก ร้อยละ 30 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับเจตคติต่อการคัดกรองทางตรง ($n = 269$)

ระดับเจตคติต่อการคัดกรองทางตรง	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	1.20 ถึง 2.00	80	30
ดี	0.40 ถึง 1.19	128	48
ปานกลาง	-0.39 ถึง 0.39	55	20
ไม่ดี	-1.19 ถึง -0.40	6	2
ไม่ดียิ่ง	-2.00 ถึง -1.20	0	0
รวม		269	100

2. ความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรอง

กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรองโดยรวมอยู่ในระดับเชื่อมาก ($M = 1.78$, $SD = 0.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมากกว่าการคัดกรองทำให้ได้คัดกรองโรคในระยะแรก ($M = 1.85$, $SD = 0.46$) ทำให้รักษาได้ทันทั่วทั้งที่ ($M = 1.78$, $SD = 0.54$) ทำให้รู้ภาวะสุขภาพ ($M = 1.76$, $SD = 0.55$) ทำให้วางแผนการดำเนินชีวิตต่อไปได้ ($M = 1.70$, $SD = 0.68$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรอง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

ความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรอง	M	SD	การแปลผล
1. ทำให้รู้ภาวะสุขภาพ	1.76	0.55	เชื่อมาก
2. ทำให้ได้คัดกรองโรคในระยะแรก	1.85	0.46	เชื่อมาก
3. ทำให้รักษาได้ทันทั่วทั้งที่	1.78	0.54	เชื่อมาก
4. ทำให้วางแผนการดำเนินชีวิตต่อไปได้	1.70	0.68	เชื่อมาก
ความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรองโดยรวม	1.78	0.34	เชื่อมาก

3. การประเมินค่าผลของการคัดกรอง

กลุ่มตัวอย่างมีการประเมินค่าผลของการคัดกรองโดยรวมอยู่ในระดับจำเป็นมาก ($M = 1.90$, $SD = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการประเมินค่าผลของการคัดกรองว่าจำเป็นมากทำให้รักษาได้ทันทั่วทั้งที่ ($M = 1.95$, $SD = 0.26$) ทำให้รู้ภาวะสุขภาพ ($M = 1.90$, $SD = 0.37$) ทำให้ได้คัดกรองโรคในระยะแรก ($M = 1.88$, $SD = 0.39$) และทำให้วางแผนการดำเนินชีวิตต่อไปได้ ($M = 1.87$, $SD = 0.47$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลการประเมินค่าผลของการคัดกรอง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

การประเมินค่าผลของการคัดกรอง	M	SD	การแปลผล
1. ทำให้รู้ภาวะสุขภาพ	1.90	0.37	จำเป็นมาก
2. ทำให้ได้คัดกรองโรคในระยะแรก	1.88	0.39	จำเป็นมาก
3. ทำให้รักษาได้ทันทั้งที่	1.95	0.26	จำเป็นมาก
4. ทำให้วางแผนการดำเนินชีวิตต่อไปได้	1.87	0.47	จำเป็นมาก
การประเมินค่าผลของการคัดกรองโดยรวม	1.90	0.23	จำเป็นมาก

จากการศึกษาเจตคติต่อการตรวจคัดกรองทางอ้อม ซึ่งเกิดจากผลคุณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลการคัดกรอง และการประเมินค่าผลของการคัดกรองพบว่า กลุ่มตัวอย่างเจตคติต่อการตรวจคัดกรองทางอ้อมอยู่ในระดับดีมาก ($M = 3.42$, $SD = 0.79$) เมื่อแจกแจงระดับเจตคติต่อการตรวจคัดกรองทางอ้อมตามกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อการตรวจคัดกรองทางอ้อมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 86 ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับเจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม ($n = 269$)

ระดับเจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก	2.40 ถึง 4.00	231	86
ดี	0.80 ถึง 2.39	38	14
ปานกลาง	-0.79 ถึง 0.79	0	0
ไม่ดี	-2.39 ถึง -0.80	0	0
ไม่ดียิ่ง	-4.00 ถึง -2.40	0	0
รวม		269	100

($M = 3.42$, $SD = 0.79$)

ส่วนที่ 3 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

1. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง

กลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงมากที่สุด ($M = 1.57, SD = 0.76$)

เมื่อแจกแจงระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงตามกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงในระดับมากที่สุด ร้อยละ 73 ดังรายละเอียดในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด	1.20 ถึง 2.00	197	73
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมาก	0.40 ถึง 1.19	28	10
ไม่แน่ใจ	-0.39 ถึง 0.39	44	17
ไม่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	-1.19 ถึง -0.40	0	0
ไม่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอย่างยิ่ง	-2.00 ถึง -1.20	0	0
รวม		269	100

($M = 1.57, SD = 0.76$)

2. ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงโดยรวมอยู่ในระดับเชื่อว่าสนับสนุนมาก ($M = 1.48, SD = 0.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อว่าจะสนับสนุนการคัดกรองมากในทุกกลุ่มอ้างอิง คือ บิดา/ มารดา ($M = 1.59, SD = 0.79$) สามี/ แฟน ($M = 1.57, SD = 0.80$) พี่/ น้อง ($M = 1.44, SD = 0.89$) บุตร/ หลาน ($M = 1.32, SD = 0.95$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง	M	SD	การแปลผล
1. บิดา/ มารดา	1.59	0.79	เชื่อว่าสนับสนุนมาก
2. สามี/ แฟน	1.57	0.80	เชื่อว่าสนับสนุนมาก
3. บุตร/ หลาน	1.32	0.95	เชื่อว่าสนับสนุนมาก
4. พี่/ น้อง	1.44	0.89	เชื่อว่าสนับสนุนมาก
ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงโดยรวม	1.48	0.69	เชื่อว่าสนับสนุนมาก

3. แรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิง

กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิงโดยรวมอยู่ในระดับจะทำตามมาก ($M = 3.90$, $SD = 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจที่จะทำตามมากในทุกกลุ่มอ้างอิง คือ บิดา/ มารดา ($M = 4.02$, $SD = 0.91$) สามี/ แฟน ($M = 3.97$, $SD = 0.89$) พี่/ น้อง ($M = 3.87$, $SD = 0.99$) บุตร/ หลาน ($M = 3.75$, $SD = 1.05$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลแรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ 1.00 ถึง 5.00)

แรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิง	M	SD	การแปลผล
1. บิดา/ มารดา	4.02	0.91	จะทำตามมาก
2. สามี/ แฟน	3.97	0.89	จะทำตามมาก
3. บุตร/ หลาน	3.75	1.05	จะทำตามมาก
4. พี่/ น้อง	3.87	0.99	จะทำตามมาก
แรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิงโดยรวม	3.90	0.87	จะทำตามมาก

จากการศึกษาการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ซึ่งเกิดจากผลคุณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะทำตามกลุ่มอ้างอิง กลุ่มตัวอย่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด ($M = 6.32$, $SD = 3.22$) เมื่อแจกแจงระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมตามกลุ่มพบว่า

ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอารมณ์ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 61
ดังรายละเอียดในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
ทางอารมณ์ ($n = 269$)

ระดับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอารมณ์	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากที่สุด	6.00 ถึง 10.00	164	61
คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมาก	2.00 ถึง 5.99	74	27
ไม่แน่ใจ	-1.99 ถึง 1.99	30	11
ไม่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	-5.99 ถึง -2.00	1	1
ไม่คล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอย่างยิ่ง	-10.00 ถึง -6.00	0	0
รวม		269	100

($M = 6.32$, $SD = 3.22$)

ส่วนที่ 4 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยต่อการคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

1. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรง

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรงอยู่ในระดับไม่แน่ใจ
($M = 0.38$, $SD = 1.39$) เมื่อแจกแจงระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรง
ตามกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรงในระดับมาก
ร้อยละ 32 รองลงมา คือ ระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26 ดังรายละเอียดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรง ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรง	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
สามารถควบคุมปัจจัยได้มากที่สุด	1.20 ถึง 2.00	70	26
สามารถควบคุมปัจจัยได้มาก	0.40 ถึง 1.19	85	32
ไม่แน่ใจ	-0.39 ถึง 0.39	24	9
ไม่สามารถควบคุมปัจจัยได้	-1.19 ถึง -0.40	57	21
ไม่สามารถควบคุมปัจจัยได้อย่างยิ่ง	-2.00 ถึง -1.20	33	12
รวม		269	100

($M = 0.38$, $SD = 1.39$)

2. ความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมปัจจัย

กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ

($M = 0.29$, $SD = 0.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อในระดับมีผลเกี่ยวกับการเดินทางไปตรวจ ($M = 0.54$, $SD = 1.30$) และการควบคุมค่าใช้จ่าย ($M = 0.51$, $SD = 1.37$) มีความเชื่อในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับการควบคุมในเรื่องสถานที่ตรวจ ($M = 0.39$, $SD = 1.39$) เวลา ($M = 0.03$, $SD = 1.36$) ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเกิด - ตาย ของโรค ($M = -0.01$, $SD = 1.43$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลความเชื่อในการควบคุมปัจจัย ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ - 2.00 ถึง 2.00)

ความเชื่อในการควบคุมปัจจัย	M	SD	การแปลผล
1. ค่าใช้จ่าย	0.51	1.37	มีผล
2. เวลา	0.03	1.36	ไม่แน่ใจ
3. การเดินทางไปตรวจ	0.54	1.30	มีผล
4. สถานที่ตรวจ	0.39	1.39	ไม่แน่ใจ
5. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเกิด - ตาย ของโรค	-0.01	1.43	ไม่แน่ใจ
ความเชื่อในการควบคุมปัจจัยโดยรวม	0.29	0.96	ไม่แน่ใจ

3. การรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัย

กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับจัดการได้มาก ($M = 3.51, SD = 0.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อระดับจัดการได้มาก เกี่ยวกับการควบคุมค่าใช้จ่าย ($M = 3.81, SD = 0.85$) การเดินทางไปตรวจ ($M = 3.64, SD = 0.94$) สถานที่ตรวจ ($M = 3.51, SD = 1.00$) และมีความเชื่อระดับจัดการได้ปานกลางเกี่ยวกับการควบคุมเรื่องเวลา ($M = 3.33, SD = 0.96$) และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเกิด - ตาย ของโรค ($M = 3.26, SD = 0.92$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการแปลผลการรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัย ($n = 269$) (ค่าคะแนนที่เป็นไปได้ 1.00 ถึง 5.00)

การรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัย	M	SD	การแปลผล
1. ค่าใช้จ่าย	3.81	0.85	จัดการได้มาก
2. เวลา	3.33	0.96	จัดการได้ปานกลาง
3. การเดินทางไปตรวจ	3.64	0.94	จัดการได้มาก
4. สถานที่ตรวจ	3.51	1.00	จัดการได้มาก
5. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอัตราเกิด - ตาย ของโรค	3.26	0.92	จัดการได้ปานกลาง
การรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัยโดยรวม	3.51	0.68	จัดการได้มาก

จากการศึกษาการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางอ้อม ซึ่งเกิดจากผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมปัจจัยและการรับรู้พลังอำนาจในการควบคุมปัจจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยในระดับไม่แน่ใจ ($M = 1.81, SD = 3.58$) เมื่อแจกแจงระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยตามกลุ่มพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางอ้อมในระดับมาก ร้อยละ 37 รองลงมา คือ มีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางอ้อมในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 34 รายละเอียดในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางอ้อม ($n = 269$)

ระดับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางอ้อม	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
สามารถควบคุมปัจจัยได้มากที่สุด	6.00 ถึง 10.00	31	12
สามารถควบคุมปัจจัยได้มาก	2.00 ถึง 5.99	100	37
ไม่แน่ใจ	-1.99 ถึง 1.99	92	34
ไม่สามารถควบคุมปัจจัยได้	-5.99 ถึง -2.00	46	17
ไม่สามารถควบคุมปัจจัยได้อย่างยิ่ง	-10.00 ถึง -6.00	0	0
รวม		269	100

($M = 1.81$, $SD = 3.58$)

ส่วนที่ 5 ความตั้งใจตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรม

กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่จะไปตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรมในระดับมาก ($M = 68.6\%$, $SD = 25.44\%$) เมื่อแจกแจงระดับความตั้งใจที่จะไปตรวจคัดกรองตามกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจอย่างยิ่งที่จะไปตรวจคัดกรอง คิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ตั้งใจมาก คิดเป็นร้อยละ 24 ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความตั้งใจในการตรวจคัดกรอง ($n = 269$)

ความตั้งใจในการตรวจแมมโมแกรม	ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ตั้งใจน้อยที่สุด	0 ถึง 19%	15	5
ตั้งใจน้อย	20 ถึง 39%	21	8
ตั้งใจปานกลาง	40 ถึง 59%	62	23
ตั้งใจมาก	60 ถึง 79%	63	24
ตั้งใจอย่างยิ่ง	80 ถึง 100%	108	40
รวม		269	100

($M = 68.64\%$, $SD = 25.44\%$)

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อการตรวจคัดกรอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยกับความตั้งใจตรวจคัดกรอง

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ความสัมพันธ์และอำนาจการทำนายของปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อการตรวจคัดกรอง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยกับความตั้งใจตรวจคัดกรอง โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) จึงทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) ดังนี้

1. ตัวแปรต้นมีการวัดที่ระดับอันตรภาค (Interval Scale) สำหรับตัวแปร ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส พันธุกรรม ประสบการณ์การเจ็บป่วย ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง สิทธิในการเบิกการตรวจคัดกรอง และการได้รับสอร์โมน ที่มีระดับการวัดเป็นนามมาตรา (Nominal Scale) ผู้วิจัยได้ทำเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables)

2. จำนวนกลุ่มตัวอย่างมากพอจากสูตรของ Green (1991 อ้างถึงใน จุฬาลักษณ์ บารมี, 2551) $= N \geq 50 + 8m$ โดย N คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างและ m คือ จำนวนตัวแปรต้น ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างต้องมีมากกว่า 186 คน โดยผู้วิจัยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 269 คน จึงมีจำนวนมากพอในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. จากการทดสอบค่าสถิติ Durbin - watson = 1.86 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.5 - 2.5 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term) มีการแจกแจงปกติ เป็นอิสระต่อกัน (Independence) หรือไม่เกิดสหสัมพันธ์ของความคลาดเคลื่อน (Autocorrelation)

4. ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนคงที่ (Homoscedasticity) ทำการทดสอบ โดยการทำแผนภาพการกระจาย (Scatter Plot)

5. ตรวจสอบการกระจายของตัวแปรอิสระทุกตัว พบว่า อายุและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมปัจจัยทางตรง มีการแจกแจงไม่เป็นโค้งปกติ จึงดำเนินการแก้ไขโดยการปรับปรุงแปลงข้อมูล (Transformation) ด้วยการใช้ค่าลอการิทึม (Logarithm Transformation) พบว่า ตัวแปรทั้งสองตัวมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

6. ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรทำนายทั้งหมด ไม่มีคู่ใดมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) สูงกว่า .85 (Munro, 2001) ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข

จากผลการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับความตั้งใจตรวจคัดกรองมี 12 ตัวแปร ดังตารางที่ 18 ในภาคผนวก ข ได้แก่

1. ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง ($r = .38, p < .05$)

2. เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม ($r = .35, p < .05$)
3. การมีปัจจัยเสี่ยง ($r = .34, p < .05$)
4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ($r = .30, p < .05$)
5. ค่าลอการิทึมของอายุ ($r = .30, p < .05$)
6. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง ($r = .27, p < .05$)
7. ประสบการณ์การเจ็บป่วย ($r = .24, p < .05$)
8. รายได้ ($r = .20, p < .05$)
9. การศึกษาระดับปริญญาโท ($r = .20, p < .05$)
10. สถานภาพสมรส ($r = .15, p < .05$)
11. สิทธิในการเบิกการตรวจคัดกรอง ($r = .15, p < .05$)
12. สถานภาพสมรส ($r = -.24, p < .05$)

จึงนำตัวแปรต้นทั้ง 12 ตัวแปร มาวิเคราะห์สมการถดถอย พบว่า มี 5 ตัวแปร คือ ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ค่าลอการิทึมของอายุ และการศึกษาระดับปริญญาโทมีความสัมพันธ์และสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังรายละเอียดในตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 ค่าอำนาจในการทำนายของตัวทำนายความตั้งใจคัดกรองมะเร็งเต้านมด้วยแมมโมแกรม

ปัจจัยทำนาย	สัญลักษณ์ตัวแปร	<i>a</i>	<i>R</i>	<i>R</i> ²	<i>R</i> ² _{Change}	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>Beta</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ขั้นที่ 1			.375	.141	.141					
ค่าคงที่		63.586								<.001
ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง	ES					23.024	3.480	.375	6.616	<.001
ขั้นที่ 2			.476	.227	.086					
ค่าคงที่		31.547								<.001
ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง	ES					20.103	3.351	.328	6.000	<.001
เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม	BE					9.560	1.756	.297	5.444	<.001
ขั้นที่ 3			.504	.254	.027					
ค่าคงที่		29.666								<.001
ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง	ES					19.463	3.304	.317	5.892	<.001
เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม	BE					7.565	1.843	.235	4.106	<.001
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	NM					1.400	.449	.177	3.116	.002

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยทำนาย	สัญลักษณ์ตัวแปร	<i>a</i>	<i>R</i>	<i>R</i> ²	<i>R</i> ² _{Change}	<i>b</i>	<i>SE</i>	<i>Beta</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ขั้นที่ 4			.530	.281	.027					
ค่าคงที่		-43.742								0.72
ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง	ES					14.015	3.687	.228	3.801	<.001
เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม	BE					7.372	1.814	.229	4.064	<.001
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	NM					1.561	.445	.198	3.509	.001
อายุ	Log ₁₀ age					47.750	15.260	.186	3.129	.002
ขั้นที่ 5			.543	.295	.014					
ค่าคงที่		-37.656								.120
ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง	ES					12.227	3.741	.199	3.268	.001
เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม	BE					7.129	1.803	.222	3.955	<.001
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม	NM					1.762	.450	.223	3.915	<.001
อายุ	Log ₁₀ age					43.126	15.275	.168	2.823	.005
การศึกษาระดับปริญญาโท	Edu.M					10.910	4.786	.127	2.280	.023
<i>p</i> < .05										

เมื่อ

a = ค่าคงที่

F = ค่าสถิติการแจกแจง F

R = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

R^2 = ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

R^2 Change = ค่าการเปลี่ยนแปลงของค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย

b = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย

$Beta$ = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน

SE = ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

จากตารางที่ 18 เป็นการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจในการทำนายความตั้งใจในการตรวจคัดกรอง พบว่า

ขั้นที่ 1 เมื่อใช้ตัวแปรทำนาย ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง เป็นตัวทำนายตัวแรก พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยสามารถทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้ร้อยละ 14 ($R^2 = .141, F = 43.776, p < .001$)

ขั้นที่ 2 เมื่อเพิ่มตัวแปรทำนาย เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อมเข้าในสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทำนายทั้งสองตัวสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้ร้อยละ 22.7 ($R^2 = .227, F = 39.051, p < .001$)

ขั้นที่ 3 เพิ่มตัวแปรทำนาย การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมเข้าในสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทำนายทั้งสามตัวสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้ร้อยละ 25.4 ($R^2 = .254, F = 30.124, p < .001$)

ขั้นที่ 4 เพิ่มตัวแปรทำนาย อายุเข้าในสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทำนายทั้งสี่ตัวสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้ร้อยละ 28.1 ($R^2 = .281, F = 25.790, p < .001$)

ขั้นที่ 5 เพิ่มตัวทำนาย การศึกษาระดับปริญญาโทเข้าในสมการ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทำนายทั้งห้าตัวสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้ร้อยละ 29.5 ($R^2 = .295, F = 21.199, p < .001$)

ดังนั้น ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ค่าลอการิทึมของอายุ และการศึกษาระดับปริญญาโท เป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยประสบการณ์ในการ

ตรวจคัดกรอง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจตรวจคัดกรองมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ค่าลอการิทึมของอายุ และการศึกษา ระดับปริญญาโท ตามลำดับ โดยที่ตัวทำนายทั้งห้าตัว สามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจตรวจคัดกรองของพยาบาลวิชาชีพ จังหวัดระยอง ได้ร้อยละ 29.5 ซึ่งสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$I = 12.227 (ES) + 7.129 (BE) + 1.762 (NM) + 43.126 (\text{Log}_{10} \text{ age}) + 10.910 (\text{Edu.M})$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_I = 0.199Z'_{ES} + 0.222Z'_{BE} + 0.223Z'_{NM} + 0.168Z'_{\text{Log}_{10} \text{ age}} + 0.127Z'_{\text{Edu.M}}$$

ในที่นี้ I = ความตั้งใจตรวจคัดกรอง

ES = ประสบการณ์ในการตรวจคัดกรอง

BE = เจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อม

NM = การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

$\text{Log}_{10} \text{ age}$ = ค่าลอการิทึมของอายุ

Edu.M = การศึกษาระดับปริญญาโท

Z = คะแนนมาตรฐาน

จากสมการพบว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในการตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรม จะมีความตั้งใจตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.227 เมื่อเทียบกับพยาบาลวิชาชีพที่ไม่เคยตรวจคัดกรองด้วยแมมโมแกรม หากมีเจตคติต่อการคัดกรองทางอ้อมเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้มีความตั้งใจตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.129 หากมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อมเพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะทำให้มีความตั้งใจตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.762 หากอายุเพิ่มขึ้น 10 ปี จะทำให้มีความตั้งใจตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.126 และถ้าหากพยาบาลวิชาชีพจบการศึกษาระดับปริญญาโท จะทำให้มีความตั้งใจตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.910 เมื่อเทียบกับพยาบาลวิชาชีพที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยควบคุมปัจจัยอื่นๆ ตามลำดับ